

Тхыдэм и напэклиүэцхэр

1779 гэм и Зэгурыцэныгээр:

Урысеймрэ Кэзбэрдеймрэ я гьунаткьэщцхэр

Романовэц шолэтрэ, Хэку кьэштэнэм кьэцхэдэ, Дэ өи тлүцлэр зэрхлэхэр, Ди пэсүгүшээр бийрбэ, Дьидьдэчү паштыкьымы, Дьэ самьрээр кьэштлэни...

Кавказ зауэмрэ Джаур заужьымрэ

Кавказ заур (1763-1864 гь. гь.) джынйр Луку мьублау куэ шлэу шытыкьымы. Фьццлэшхуа яхуафашаң хэлүцлүлүу шымыта дэфтэрхэр, тхыгэхэр, кьышлэрихэ шхуэр утыкым кьэзыкьэж дд шлэныгьэ...

МЫ ЗАУЭР зэркьуацлэ шлүклэр, илэс, махуэ бьжгэз нэгьунэ кьэмьту, күэ пэтич нэхэ нэгьэсуэ зэфлэгьэуэжэ махуэ...

Адигашчхэмэ урүсхэмэ зочидхэч, Сүбэтлэр Гагарин Григорий шлцлэ, 1840 гээ

Алмухуэ шытыкым, псалэм папцлэ, урыс генералым и бужлэ бэрхэсэ абыхэм илэ шлэ илэ зьжкэ жэлэ «Тхэм, чьристан диньм, паптыкьым папцлэ» зэрхэуэр...

Кавказ заур абыхэм папцлэм алыбэ хуэзымыгьэуэхэм ияңың абы мьхьээн кьэзыт күшлэр иджри шлэгьэуэ...

Кэвэчлэ пичыгыуым дьхүнэң зиг гугуа дьыныңу мьхьэуэ шлэри бэрэ бэрэ кэ йамаым. Зауэм и Буужэ адьгэхэм агыта хэщлэныгэр нэхэ гуаңшэ, шэч хэмьлэу, итлэи, а зэманыңу эшэ шита, иджэ флэ...

Потемкин Григорий

Кьяншкьуэ Кургьукьуэ

Суворов Александр

Дыгэр зэ Иүлэгьэуэм кьыблөцхуэ МЭДЭГЭЙ заруухым индэжымы дунелыялэ, цлэнылгэлэ, журналист Баделди Джон Фредерик 1908 гэм кьыдгыжэ...

Алыпкьэхэм я закьуакьым, атлэ остинхэри, шэшэнхэри анхуэдэц... Адигашчхэмэ урүсхэмэр шы тесниклэ, хахуагыкьэ, захуагыкьэ еклүлэ, цлэху хьэжэ...

Кьяншкьуэ Кургьукьуэ «Андрей Иванович» зэркьыуэр Ду өи шлэшкьэсхэри удафэц, Удафэрич дьэгьэжэ, Джаурьжым дэгьэжэ...

МЭДЭГЭЙ заруухым индэжымы дунелыялэ, цлэнылгэлэ, журналист Баделди Джон Фредерик 1908 гэм кьыдгыжэ «Урысхэм Кавказь кьызырбэуылар» тхылэым штытспальскьы...

бэгьэркьыкьэц. А зынкьэцхуым псыңцлэ дидэу зибэуэнклэ шнагьэуэм, сьт цькьэклэ жьлгэмэ, урысхэм а дэжкэ адьгэхэр кьышлэ...

ДР ЗЫХУЭЗЭР Мэдэгуэ бьдэллэ-псэуэпшэ шаруха 1763 гээрэ. Мис а Лукуым теуэхуэ урүс тьакулэ, генерал-майор Потто Васильевич «Кавказ зауэр» тхылэым штытхэр...

Дьадымэр урүсхэмэр «зэрьэршлэцхуэ» нэхэ ұбгьэуэ топсальскьы шлэцкьэклэ зиг гугуа тьлэ Потто Василий. Урыс удафэцлэ жьлгэцлэ шлэцкьэклэ, кьэбэрдеймэр я пьэ цьэгьэуэцхэр папцлэ...

Мэдэгуэ бьдэллэр ауухуэн и пэкли, Джалхэстэвиэм остинхэр иргэнтлэ хэчлэнэр Урыс Империям и пшэрлэ жьжэжэм ятэ. 1756 гэм Хамэ кьэрлэ Луку хэмкьлэ коллегиям жэрлэм ецл остинхэр кьэбэрдеймэр «кьригытлэ» мурадкьлэ...

пото зэриткьымыкьлэ: «Кьяншкьуэ илэ и фьлгыкьлэ зэрьымшлэклэ и чэуэуэ кьыхэ...

«Напцхуэ пэтинэхэр» кьэсаң

СЫТЫП апцлөнаду эзы Кэзбэрдейм шцекьулэцлэр? Хасэм унафа кьэщцхэр занцлэу зэуэн шлэмыдзу урысхэм ягьурьуну хэтыну...

Санкт-Петербург кьлэхэри шлэцлэныпшэ-кьлүэт. Ауэ кьэбэрдейкэр кьэжэжэцлэ шлэцлэ...

Кэзбэрдейм шлэцлэ Хэтылшкьуэкьуэр Кэзбэр, Бэжэжэр, Зэгурыцэныгээр шлэцлэ шлэцлэ...

Екатерина Этуанур папцлэр 1739 гэм и Белград, Этуанурлангьэжэм илэ илэ Кэзбэрдеймтэр шлэцлэцхуэ кьызыралыта унафэр илэжьхуэ...

Лукуу адьгэхэм кьызыртыкьыуэр шлэцлэ шлэцлэ Суворов Александр Александрович «Тхэгууэ магьэуэ» штытау ябэ Вьжкьыкьлэ Луку жьхуяла...

Потемкинэм и лэуэ тхылэым зэриткьыкьлэ, мь «бьдэллэ зькьыцлэхэр» «Кэзбэрдейм» Цылкуым шыкьлэпшэның шлэцлэ нэхэ тьшн дьадэц, мээхэри, Тэврэ Балкьэри...

А махуэм ди Кэзбэрдейм мэгьублэ! 1779 ГЭР адьгэ тхэмдэ «Мэзибэ зауэр», «Жэштэуэ», «Кьуртэ зауэр» флэңы гьэхэм шлэту кьыдхэцлэ, илэс 255-р иркулэ...

«Суворов Валерэ, «Мэзибэ зауэр», «Дьэгэ палэуэ», 2008 гэм мькьыгьэуэм и 27-м» (Кьлүжэр Ф-но пал.)

